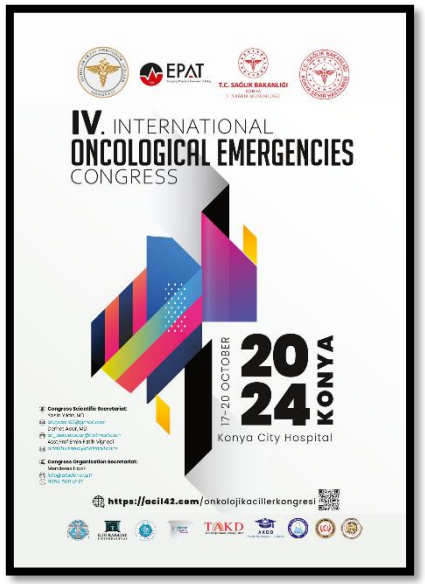

Kanamalarda (Acil) Radyoterapi

Dr. Meryem Aktan

NEÜ Radyasyon Onkolojisi ABD

18.10.2024

- Onkoloji kliniklerine başvuran hastaları yaklaşık %3 ü acil RT gerektiren endikasyonlara sahiptir.
- Bu onkolojik acil durumlar, “bir organ fonksiyonuna yönelik geri döndürülebilir bir tehditten kaynaklanan ve tanıdan sonra en kısa sürede radyoterapi gerektiren durumlar” olarak tanımlanmaktadır.

- Bu durumlarda, başka hiçbir önlemin, semptomların benzer ve hızlı bir şekilde hafifletilmesini sağlaması muhtemel değilse RT endikedir ve acildir.

- **Onkolojik Aciller;**
- Omurilik basıları(%42)
- Tümör basısına bağlı Vena cava superior sendromu(%28)
- Kafa içi basınç artışı sendromu (11)
- Tümöre bağlı abondan kanamalar (%9)
- Tümöre bağlı solunum yolu obstrüksiyonları sonucu dispne ve atelektazi (%8)

Acil RT nin etkili olduğu endikasyonlardır.

- Acil RT uygulandığında etkinlik oranlarına baktığımızda da;
- Spinal kord basılarında %50
- VCSS da %70
- Bronşial obstrüksiyonlarda %80
- Kanamalarda %70
- Diğer endikasyonlarda da %80 etkili olduğu bilinmektedir.

- Örneğin, VCS sendromlu hastalarda sevk ile acil RT‘ nin başlangıcı arasındaki zaman 2 saatten az ise hasta sonuçları önemli ölçüde iyileştiği gösterilmiştir
- Bu nedenle, acil RT'nin derhal verilmesi esastır.
- Bu genellikle acil hastalar normal çalışma saatleri içinde RT‘ ye sevk edilirse garanti edilir.
- Ancak, acil durumlar sıklıkla çalışma saatleri dışında meydana gelir ve sınırlı kaynaklarla acil ve yeterli tedavi uygulanmaya çalışılır.

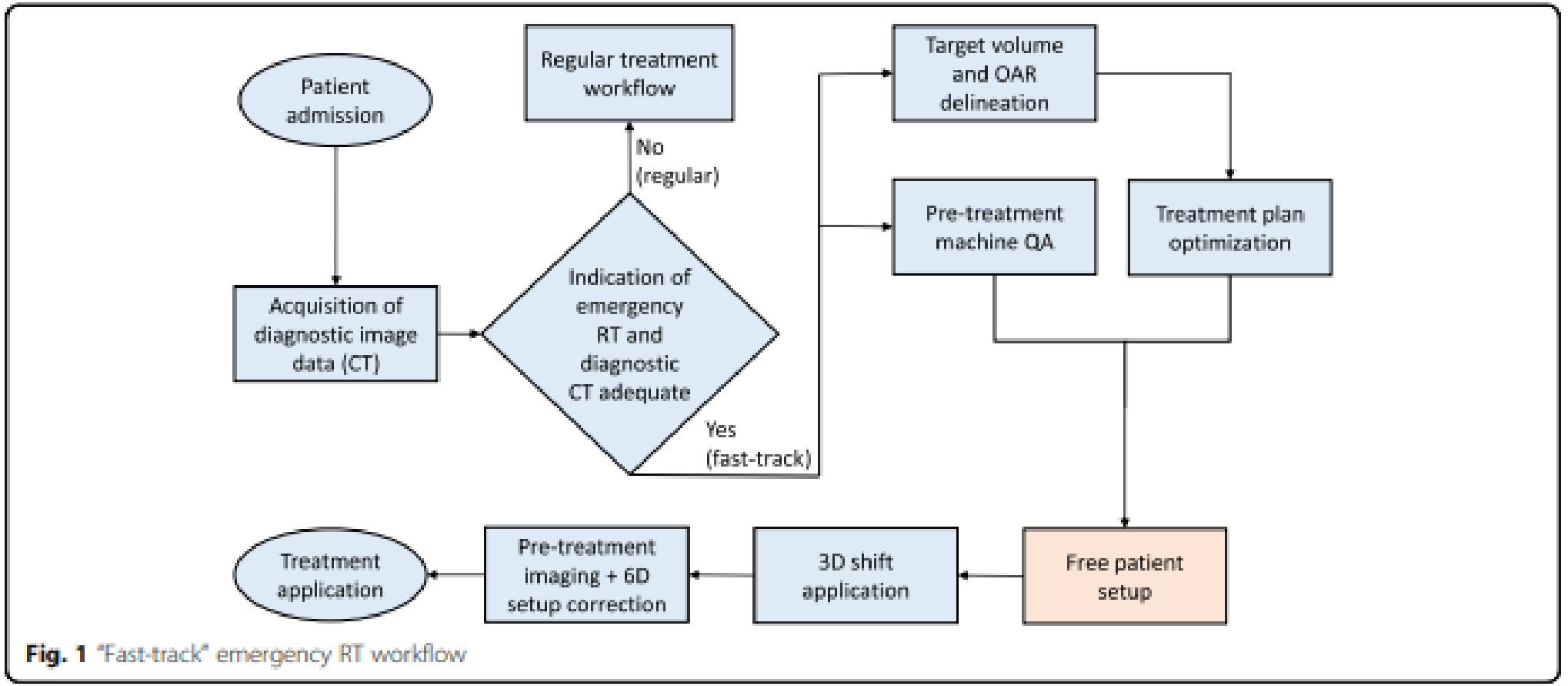

Fig. 1 "Fast-track" emergency RT workflow

- Eğer daha önce RT uygulanmış hastaya acil RT uygulanacaksa;
- Daha önceki alan sınırları, RT dozu, RT zamanı mutlaka sorgulanmalıdır.
- Histoloji, tedavi öncesi performans durumu, tedaviye yanıt için önemli prognostik faktörlerdir.

- **Tümöre bağlı kanamalar;**
- Jinekolojik kanserler (serviks ve endometrium CA)
- Mesane kanserleri
- Akciğer kanserleri, özellikle bronşa açılan kitleden kanama
- Rekürren kolorektal kanserlerde rektal kanamalar

- Kanamaya yönelik acil radyoterapide amaç:
- Öncelikle kanamayı durdurmak
- Sonrasında altta yatan hastalığın tedavisine katkıda bulunmak

- Tümöre bağlı kanamalarda RT dozları;
- 800 cGy/ tek fraksiyon
- 400 cGy/ 5 frk
- 300 cGy/10-12 frk

- Jinekolojik tümörlerden gelen venöz sızıntı nedeniyle oluşan vajinal kanamalarda, tüm pelvise tek doz 10 Gy Rt nin etkiliği olduğunu gösteren retrospektif çalışmalar mevcuttur.
- Bu tedavi şeması gerektiğinde 4 hafta ara ile 1-3 kez tekrarlanabilmektedir.
- RT etkinliği, ilk uygulama sonrası 24-48 saat içinde görülmektedir.
- RT alanları olarak ilk 2 uygulamada tüm pelvis alanı seçilirken, 3. uygulamalarda alan küçültmeye gidilebilmektedir.

- Yanıt oranlarının %88 civarında olduğu belirtilmiştir.
- Akut yan etki olarak hafif- orta derecede bulantı ve diyare bildirilmiştir.
- %5 oranında ise barsak perforasyonu ve rektal stenoz bildirilmiştir. Bu yan etkiler genellikle 9 aydan sonra gözlenmiş olup yaşam beklentisi 9 aydan fazla olan hastalarda 3 doz hipofraksiyone RT genellikle önerilmemektedir.

- Rekürren rektum kanserinde palyatif amaçlı RT uygulanan 52 hastanın retrospektif analizinde RT dozu oalarak 30-30.6 Gy Rt/1.8-2 Gy/frk olarak uygulanmış olup yanıt oranları değerlendirildiğinde kanamada %100, ağrıda %98 , kitle basısına bağlı semptomlarda %88 yanıt alındığı görülmüştür.
- Ortalama palyasyon süresinin 8-10 ay olduğu ve ortalama sağkalımın ise 12 ay olduğu bildirilmiştir.

- İleri evre rektum ve anal kanserlerde yüksek doz-rate brakiterapi palyatif tadevi seçeneği olarak uygulanmıştır.
- 22 hastalık seride, anal verge 10 cm lik uzaklıktaki alanda olan tümörlerde tek doz 10 Gy RT uygulamasıyla kanamada %64, mukozal akıntıda %64, ağrıda %87 oranında yanıt alınmıştır.
- Median yanıt süreleride kanamada 10 ay, ağrıda 7 ay, akıntıda 4 ay olarak bildirilmiştir.

Sonuç olarak;

- Palyatif dozlarla uygulanan acil RT ile kanamanın kontrol altına alınma oranı %80 leri bulabiliyor.

- Farklı fraksiyon şemalarının genel olarak birbirine üstünlüğü gösterilememiştir.

- Onkolojik acil durumlar için uygulanan radyoterapi: yaşam kalitesini iyileştirir ve yanıt veren hastalarda daha uzun bir sağ kalım süresiyle ilişkilidir.

Teşekkür ederim…